

Kiedy nadejdzie informacja o powodzi

1. **Przygotowanie do ewakuacji**
2. **Podczas ewakuacji**
3. **Zabezpieczenie domu i wyposażenia**
4. **Tymczasowe osłony z worków z piaskiem**

Od prawidłowej reakcji na ostrzeżenie o powodzi zależy bardzo wiele. Teren powiatu staszowskiego nie jest narażony na gwałtowne przybory wód w rzekach. Na zabezpieczenie domu oraz rozsądne działania pozwalające uniknąć dużych strat jest stosunkowo dużo czasu. Jednak decyzja co zrobić i w jaki sposób się zachować nie jest wcale taka łatwa. Ludzie zaskoczeni przez powódź reagują w sposób nieprzewidywalny. Niektórzy nie reagują w ogóle lub zapominają najważniejszych rzeczy, bez których trudno sobie poradzić poza domem, lub trudno zacząć życie po powodzi.

Jest kilka ogólnych rad, o których warto pamiętać, kiedy od wielu godzin pada silny deszcz lub kiedy lokalne służby sygnalizują niebezpieczeństwo powodzi.

- Należy postępować według wskazówek lokalnych służb kryzysowych - jeśli radzą one by się ewakuować, należy zrobić to natychmiast. Jest to znacznie łatwiejsze i bezpieczniejsze, kiedy nie ma jeszcze w pobliżu zagrożenia.
- Należy przygotować rodzinę do ewakuacji - postępując według rodzinnego planu sporządzonego wcześniej. Jeśli takiego planu nie ma, w przygotowaniu do niej mogą pomóc sugestie i rady zawarte w następujących rozdziałach. Jeśli ostrzeżenie zawierało informację, że powódź nadejdzie szybko lub, jeśli mieszka się w górach, należy zabrać najpotrzebniejsze rzeczy i jak najszybciej opuścić dom. Jeśli powódź może nadejść dopiero za wiele godzin lub dni, można poświęcić więcej czasu na zabezpieczenie domu.
- Nie powinno się korzystać z telefonu bez wyraźnej potrzeby - ani stacjonarnego, ani komórkowego. Przepustowości central projektowane są na warunki normalne, więc dużo większa ilość połączeń potrafi zablokować łączność, tak potrzebną do kontaktu z tymi, którzy naprawę jej potrzebują.
- Należy powiadomić rodzinę lub znajomych o zamiarze ewakuacji.

1. Przygotowanie do ewakuacji

- Należy przygotować najważniejsze dokumenty, których zniszczenie lub zaginięcie stwarzałoby wiele problemów. Do najważniejszych należą zwykle: wszystkie akty własności, metryki urodzenia i akty ślubów, polisy ubezpieczeniowe, świadectwa pracy, dokumenty podatkowe, papiery wartościowe, testamenty itd. Koniecznie należy również przygotować najważniejsze pamiątki rodzinne: fotografie, listy oraz drobne a ważne dla rodziny przedmioty. Należy je zapakować tak, by były zabezpieczone przed wodą i pożarem.
- Należy przygotować listę leków zażywanych przez członków rodziny, szczególnie przez osoby starsze lub chore zawierającą następujące informacje: nazwa lekarstwa, imię i nazwisko osoby zażywającej lek, dozowanie, nazwisko lekarza prowadzącego i sposób kontaktowania się z nim (jeśli to możliwe). W przypadku osób, które używają specjalnych urządzeń medycznych, takich jak rozruszniki serca należy zapisać typ rozrusznika, numer seryjny i inne niezbędne informacje. Należy zabrać ze sobą wszelkie wyniki badań.
- Przygotuj zapasy żywności i wody pitnej. Najlepsze są produkty, które nie psują się łatwo i nie wymagają gotowania. Woda powinna być przechowywana w czystych i szczelnie zamkniętych pojemnikach.

- Jeśli do ewakuacji zostanie użyte auto, należy zadbać, by bak był pełny i, jeśli to możliwe, przygotować zapas paliwa. Często w czasie powodzi pojawiają się kłopoty z zaopatrzeniem w paliwo. Jeśli rodzina nie dysponuje samochodem lub innym własnym środkiem transportu, należy porozumieć się w tej sprawie z sąsiadami lub gminnym zespołem zarządzania kryzysowego.
- Każda z osób powinna mieć przy sobie ciepłą odzież, nieprzemakalną kurtkę i buty, śpiwór lub przynajmniej koc, podstawowe dokumenty i zażywane lekarstwa, środki higieny, takie jak mydło, szczoteczka do zębów, ręcznik itd.

2. Podczas ewakuacji

Jeśli ewakuacja odbywa się własnym samochodem należy pamiętać, że:

- można poruszać się tylko drogami wyznaczonymi do tego celu - inne mogą być nieprzejezdne, zamknięte lub przeznaczone dla transportu i ewakuacji zbiorowej
- nie należy wjeżdżać na odcinki dróg zalanych wodą - płynąca woda o głębokości 30-40 cm jest już niebezpieczna dla samochodu
- jeśli droga jest zalana, a nie ma innej drogi ewakuacji, można spróbować ją pokonać pod warunkiem, że woda nie sięga powyżej kół samochodu. Należy jechać ostrożnie sprawdzając, czy w drodze nie ma wyrw, rozmyć, które mogłyby zagrażać unieruchomieniem auta lub katastrofą
- jeśli samochód zostanie unieruchomiony, należy go zostawić i możliwie szybko przejść na teren położony wyżej.

Kiedy ewakuacja odbywa się pieszo należy przestrzegać dwóch podstawowych zasad bezpieczeństwa:

- nie wolno przekraczać żadnej płynącej szybko wody, nawet jeśli wydaje się płytka. Już przy głębokości 15-20 cm człowiek nie jest w stanie utrzymać się w niej na nogach
- po drodze trzeba zwracać uwagę na zerwane linie energetyczne. Kontakt prądu z wodą jest bardzo niebezpieczny - nawet w odległości 100 m od miejsca, gdzie zerwane linie energetyczne mają kontakt z wodą.

3. Zabezpieczenie domu i wyposażenia

Instalacje elektryczne, gazowe i inne

- Należy wyłączyć zasilanie prądu w domu głównym wyłącznikiem. Jeśli pomieszczenia, gdzie jest wyłącznik, są już zalane lub choćby zawilgocone, nie należy do nich wchodzić pod żadnym pozorem. Można wtedy wyłączyć prąd stojąc na suchej drewnianej platformie (np. na stole) przy pomocy suchego drewnianego kija.
- Należy wyłączyć wszystkie urządzenia gazowe, takie jak piecyk kuchenny czy łazienkowy. Potem należy wyłączyć główny zawór na rurze doprowadzającej gaz do domu. Taki sposób zabezpiecza przed wydostawaniem się gazu po włączeniu na powrót głównego zaworu.
- Jeśli to możliwe, należy zdemontować wszystkie urządzenia na prąd i na gaz i przenieść je na wyższe kondygnacje. Większość z tych urządzeń pozostawiona na swoim miejscu po powodzi nie nadaje się do naprawy.
- W piwnicy lub przyziemiu, gdzie często jest pralnia lub łazienka, należy zabezpieczyć wyloty kanalizacji. Jeśli nie ma zainstalowanych zasuw lub zaworów zwrotnych należy, na wylotach kanalizacji (muszla klozetowa, kratki ściekowe, inne), zrobić korki z drewna lub choćby z

worków plastikowych i unieruchomić je workami z piaskiem lub innym ciężarem. Takie proste rozwiązanie, skutecznie chroni piwnicę przed zalaniem przez cofające się w sieci kanalizacyjnej ścieki.

Wyposażenie domowe

Z piwnicy i parteru powinno usunąć się wszystko, co może zostać zniszczone przez wodę. Do tych urządzeń, poza meblami, należą:

- odbiorniki TV, radia, czy sprzęt do odtwarzania muzyki - urządzeń tych praktycznie nie da się naprawić po zalaniu
- wszystkie urządzenia wyposażone w silniki lub agregaty, takie jak np. lodówka czy zamrażarka - woda niszczy bowiem te urządzenia, i wbudowane w nie elektroniczne sterowniki
- drzwi wewnętrzne w domu.

Środki chemiczne

W każdym domu są jakieś środki chemiczne, które rozpuszczone w wodzie stają się groźne. Są to zwykle środki ochrony roślin, trucizny na gryzonie, farby, lakiery, rozpuszczalniki i inne. Należy je przenieść w miejsce, gdzie nie dosięgnie ich woda.

Pojazdy mechaniczne i maszyny

Pojazdy mechaniczne i maszyny rolnicze oraz inne wyposażenie ruchome powinno się odprowadzić w bezpieczne miejsce. Jeśli nie jest to możliwe, należy starać się je unieruchomić (zakotwić) w taki sposób, by woda ich nie uniosła.

4. Tymczasowe osłony z worków z piaskiem

Można starać się zabezpieczyć dom przed dostaniem się wody do środka budując tymczasowe osłony z worków wypełnionych piaskiem. Aby takie zapory spełniły swoje zadanie, należy przestrzegać zasad podanych poniżej.

Przed położeniem pierwszej warstwy worków należy zdjąć darń i wykopać rów wiążący zapórę z gruntem o głębokości jednego worka (leżącego) i szerokości dwóch worków.

Worki należy napełniać gliną, piaskiem lub mułem tylko do połowy.

Nie jest konieczne wiązanie lub zszywanie worków, ale należy pamiętać, żeby otwarte końce worków były skierowane w górę rzeki.

Nie napełnioną, luźną część worka należy położyć tak, by przykrył ją następny worek (rys. poniżej).

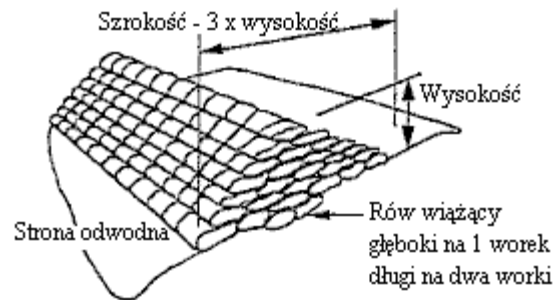
Po ułożeniu każdego worka należy go dobrze ubić, tak, by dokładnie wypełnił wszystkie wolne przestrzenie.

Układając następną warstwę należy zmienić kierunek układania worków, np. jeśli w dolnej warstwie worki układane były dłuższymi bokami wzdłuż osi zapory, to w następnej warstwie dłuższe boki worków powinny być do niej prostopadłe.

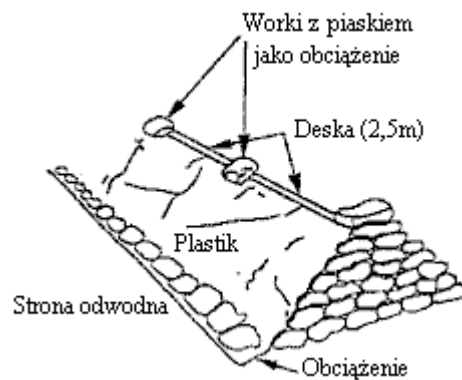
Zapora z worków powinna mieć przy podstawie szerokość równą przynajmniej jej trzem wysokościami.

Przykłady różnych rodzajów zapór

Zapora z worków

Zapora z worków uszczelniona folią

Ilość worków potrzebna do zbudowania zapory o długości 30 metrów

wysokość zapory wymagana ilość worków

30 cm	600
60 cm	2000
90 cm	3400